Ч. 233 (14.482). Львів, пятниця 16. жовтня 1936. Poczłowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Південна Америка дальше винищує комунізм.

БУЕНОС АЙРЕС, 15. 10. ПАТ. Американський уряд предложив конґресові проект закону про поборювання комунізму. Нині збирається конґрес на надзвичайну сесію.

Дальший розлам у „людовому фронті".

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Як повідомляє комун. „Юманіте", вчора відбулося засідання координаційного комітету соціялістичної та комуністичної партії. Комуністи хотіли, щоб обі партії спільно домагалися від уряду, щоб він розвязав „фашистівські ліґи" та скасував бльокаду, через яку терпить мадридський уряд. Соціялісти відмовились, заявляючи повну солідарність з урядом.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. „Юманіте" подає: На вчорашньому засіданні представників II і III Інтернаціоналу, предсідник II Інтернаціоналу де Брукер та його секретар Адлер, спротивилися спільній акції в користь мадридського уряду.

Страйкарі загатили французькі ріки.

ПАРИЖ БЕЗ ХАРЧІВ І ПАЛИВА.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Урядові кола намагаються зліквідувати страйк у шоколядовому промислі та в річній плавбі; це й було вчора предметом нарад кабінету. Перерва плавби на Сені та Льоарі сильно утруднює постачання вугілля, бензини та харчів до Парижа. Мін. Салянґро заявив, що уряд доложив усіх зусиль, щоб забезпечити столицю в паливо. Недалеко Парижа страйкарі загатили кораблями Сену, щоб не допустити до столиці кілька суден з бензиною.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Як повідомляють з Буржу, страйкарі забарикадували човнами канал над Льоарою, тамуючи ввесь рух на ріці.

ПЕРЕГОВОРИ.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Як повідомляє комунікат міністерства внутр. справ, прем. Блюм з міністрами Шотаном і Салянґро приняв делеґації працедавців і робітників шоколядового промислу париської округи. Обі сторони погодилися на урядовий арбітраж, ліквідуючи тим способом спір, що обняв був 14 фабрик з 3.300 робітниками.

ПІД ВЛАДОЮ „ЛЮДОВОГО ФРОНТУ".

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Від завтра ціни молока в Парижі й околиці піднесуться на 10 сантімів.

СТРАЙК АНҐЛІЙСЬКИХ ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ ЗЛІКВІДОВАНИЙ.

ЛЬОНДОН, 15. 10. ПАТ. В середу вечором покінчився страйк докових робітників у Менчестері; нині вернулися вони до праці.

Німецькі літаки не можуть перелітати

ПОНАД В. БРИТАНІЄЮ ТА її ДОМІНІЯМИ.

ЛЬОНДОН, 15. 10. ПАТ. Уряди В. Британії, Ірляндії та Нової Фунляндії повідомили Німеччину, що не дозволять нім. „Люфтганзі" перелітати понад своїми територіями, причалювати на них ані переводити досвіди. Ці три уряди створили недавно окреме товариство для понад атлянтійських летів, віддаючи йому монополь за 15 літ.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ ЛІССАБОНОЮ ТА МАДРИДОМ.

ЛІССАБОНА, 15. 10. ПАТ. На португальському кораблі „Ніяса", що привіз до есп. пристані Тараґони 1.400 есп. утікачів зпід Бадахозу, червона портова влада хотіла перевести ревізію, загрожуючи, що у противному разі не дозволить кораблеві відчалити. Капітан „Ніяси" не дозволив на ревізію і таки відплив. З пімсти еспанці не увільнили кількох португальців, що мали відплисти на „Ніясі".

Португальці обурені, бо португ. уряд відставив есп. утікачів на власний кошт, між ним і 20-х червоних старшин. У Ліссабоні стверджують, що взаємини з мадридським урядом стають що раз то трудніші.

ЛІССАБОНА, 15. 10. ПАТ. Португальський уряд щойно нині дістав від комітету для контролі над неінтервенцією в Еспанії текст ноти мадридського й совітського уряду.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

СЕВІЛЛЯ, 15. 10. ПАТ. Ґен. Кеїпо де Лляно повідомляє через радіо: Нац. війська окружили звідусіль Більбао, що небавом мусить піддатися. Наступ червоних на Ґренаду відбито. Під Лесінена полягло 250 червоних. Нац. війська здобули м. Пеннарoя, відкіля Мадрид діставав щоденно по 5 поїздів з вугіллям. На інших фронтах було спокійно.

ТЕНЕРІФА, 15. 10. ПАТ. Тутешний радіоклюб повідомляє, що нац. війська, які машерують на Овієдо, здобули гору Нараґо і навязали контакт з частинами ґен. Аранди. Червоні втратили має 2.000 убитих і відступили.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 15. 10. ПАТ. Червоні дальше бються на вулицях Овієда, червона армія бомбардує катедру, де схоронилося чимало повстанців. На араґонському фронті червоні відбили наступ нац. військ під Фарлете, на південному під Вілля де Серена; подібно під Наваль Перааль. Під Себреро 9 нац. літаків бомбардувало позиції червоних, що відступили. Пополудні нац. війська з літаками знову перейшли до наступу — червоні відступили на заздалегідь приготовані позиції, відкіля відбили нац. наступ.

МАДРИД, 15. 10. ПАТ. Як повідомляють з Маляги, нац. літак скинув учора над містом 2 бомби; одна з них упала у пристані на німецький корабель, але не вибухла. Червоні літаки з Маляги розбили нац. відділ.

ЯК ЗДОБУДУТЬ МАДРИД...

ЛЬОНДОН, 15. 10. ПАТ. Як подає „Стар", представником нац. уряду в Льондоні є маркіз Торкеадо. Як нац. війська займуть Мадрид, він стане амбасадором.

НЕПРАВНО ВИВОЗЯТЬ ДЕРЖАВНЕ ЗОЛОТО.

БУРҐОС, 15. 10. ПАТ. Ґен. Франко запротестував перед усіми державами проти мадридського уряду, що безправно привластив собі припаси золота з державного банку, які становили покриття есп. валюти. Згідно з конституцією вивіз золота з держ. банку вимагає рішення кортезів, тому держави, які його приймають, нарушують невтральність. Ґен. Франко зробить все можливе, щоб відзискати золото; виновників буде переслідувати.

Кінець австрійської гаймвери.

(Від нашого кореспондента).

Відень, 12. жовтня 1936.

Від довшого часу не мала Австрія політичної сензації. Трапилася вона аж на днях. Довга суперечка між лідером гаймвери, себто організації для охорони батьківщини, вибухла отверто. Полягала вона в тім, що ряди гаймвери з Відня, Тиролю та Каринтії, незадоволені діловодством всесоюзного проводира кн. Штаремберга, збунтувалися, жадаючи, щоб він уступив. Провідником віденської групи незадоволених став її голова отаман Фай. Хоч як австрійський уряд старався спочатку затаїти перед громадянством цю суперечку — бо не треба забувати, що й Штаремберг і Фай належали свого часу до австрійського кабінету як заступники канцлера — то таки це їм не вдалось.

Князь Штаремберг хотів рішати справу у власну користь так, що він виключив Фая та його прихильників з рядів гаймвери та видрукував дотичне рішення у пресі. Фай знову відповів теж у газетах нападами на Штаремберга, закидаючи йому бездільність та нездібність, через що зменшився вплив гаймвери за два останні роки до мінімум. Обі сторони звернулися до канцлера Шушніґа, а той, на підставі рішення кабінету, розвязав гаймвери взагалі, так що ні Штаремберг ні Фай уже не мають кого „провадити".

Треба признати, що такий неочікуваний кінець гаймвери прийшов для австрійського уряду у сприятливу пору. З одного боку арґументація уряду цілком слушна, що в сучасній Австрії, яка відновила обовязок до загальної військової служби та крім того зорганізувала добровільну т. зв. фронтову міліцію, ніяких інших півавійськових формацій уже не треба. З другого боку політична лінія гаймвери стала така невиразна, що ніхто взагалі, мабуть і їх власні проводирі, не знав, чого вони властиво хотять. Боротьба проти большевизму, під яким то гаслом заснували кілька літ по війні гаймверу, та під яким вони йшли до кривавих боїв з австрійськими марксистами, у 1931 і в лютім 1934 року, ця боротьба в Австрії покищо неактуальна. Уряд Шушніґа, до складу якого належали та належать і надалі христ. суспільні рівночасно з гаймверівськими міністрами, живе в тісній приязни з фашистівською Італією. Остання так чи сяк приписує Австрії свій, себто фашистівський політичний курс. Отже пощо ще другого фашистівського чинника, гаймвери? Її вже не було потрібно від толі, коли урядом сформований фронт батьківщини („фатерлендіше фронт") став носієм політичних ідеалів нової Австрії. А хоч до травня п. р. і „фатерлендіше фронт" і гаймвера як два паралельні чинники стояли під спільним проводом кн. Штаремберга, то очевидно вплив цих останніх зменшався майже з дня на день, від коли чимраз міцніше зорганізовано „фатерлендіше фронт", куди приступили всі старі та нові прихильники Шушніґа, чи точніше колишньої христ. суспільної партії. Так, як ми бачили у травні ц. р. у факті,

що князя Штаремберга відсунули від проводу „фатерлендіше фронт" першу перемогу христ.-сусп. впливу над гаймверою, так тепер із розвязанням останньої ще розширили цю перемогу. Так само, як національно-соціялістична Німеччина зробила з помічним їй свого часу штальгельмом, так тепер христіянсько-суспільна Австрія позбулася гаймвери. Так само як там нац.-соц. партія, так тут від тепер христ.-суспільна партія себто теперішня форма її організації, „фатерлендіше фронт" стала представником повного урядового політичного курсу. А що залишилися у складі віденського кабінету ще три гаймверівські міністри, та що кн. Штаремберг передав пресі заспокійливу заяву щодо своєї дальшої льояльности, це все має тільки тимчасове значіння.

Одно тільки не треба забувати. Прихильники гаймвери не були ніколи та й не є тепер симпатиками того христіянського суспільного курсу. Вони після розвязання своєї старої організації явно бунтуватися не будуть, бо на це їм не стае сили. Але річ ясна, що велика частина тих нових незадоволених елементів з гаймверівського табору прилучиться до інших противників теперішнього уряду. А що між ними і надалі націонали соціялісти, без огляду на австрійсько-німецьку згоду є найрухливіші, то легко можна догадатись, куди вони підуть, та з ким вони будуть тримати.

Віденець.

Кольонізація в Галичині неможлива.

ЦІННЕ ПРИЗНАННЯ Б. ПРЕМІЄРА ВЛАДИСЛАВА ГРАБСЬКОГО.

В „Бунті Млодих" з 10. ц. м. (ч. 18.) появилося довге інтервю редактора „Б. М." п. М. П. з Владиславом Грабським, колишнім премієром за часів всевлади ендецької партії перед приходом до влади марш. Й. Пілсудського. Нині п. Вл. Грабський є професором Головної Школи Сільського Господарства у Варшаві, але мешкає за містом і займається — подібно як його брат Станислав, професор львівського університету, запеклий ворог українців — науковою працею. Для нас найцікавіше в цьому інтервю признання п. В. Грабського, що „кольонізація на більшу мірку в Галичині неможлива з приводу перенаселення цієї частини краю". Одначе тому, що п. В. Ґрабський торкнувся у своему інтервю теж інших важливих справ, які цікавлять ширші кола нашого громадянства, подаємо з нього хід головних думок.

ДЕВІЗОВІ ОБМЕЖЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛЯН.

На думку проф. В. Ґрабського господарське положення тепер кращає. Девізові обмеження є тепер у Польщі необхідні, одначе вони є лише одним із засобів і тому не можуть дати великих користей. Плян п. Квятковського інвестувати 1.800 тис. зол. в чотирьох роках, щоб оживити господарське життя в Польщі, не повинен нарушити буджетової рівноваги. Не відобється теж некорисно на довгоречинцевім кредиті, бо його у Польщі взагалі не було і нема. Знову припинення платности закордонних позичок не вплине відємно на виєднання нових позичок, бо ніхто за кордоном Польщі і позички не дасть тому, що ніякий край не має зайвої готівки на вивіз. Щож торкається французької позички, то вона є типовою політичною позичкою, а кожна інвестиційна позичка в матеріялах є звичайним експортом.

ПРОТИ ДЕВАЛЮАЦІЇ ЗОЛОТОГО.

Девалюація у Польщі під теперішню хвилину була би революцією і довела би лише до замішання. Чому? Бо спадок валюти має змисл лише тоді, коли привертає захитану рівновагу господарського життя. Така девалюація була потрібна в Англії і Франції, бо піддержувала експорт обох держав. Спадок золотого у Польщі був би оправданий лише тоді, якби ціни збіжа падали. Тимчасом ціни збіжа йдуть у гору. Крім того платні є дуже низькі, а ціни на промислові товари у Польщі є теж нижчі ніж закордоном. Отже на випадок девалюації золотого підскочили би високо ціни хліба, що мусіло би довести до підвишки платень. А тому, що з Польщі вивозять здебільша сирівці, а не промислові товари, то звишка цін на сирівці збільшила би значно кошти продукції, а це мало би для промислу катастрофальні наслідки. Крім того девалюація золотого скривдила би вірителів після переведеної віддовженевої акції і припинила би взагалі дрібну ощадностеву акцію.

ШКОЛА НЕ СПОВНЯЄ СВОГО НАЙВАЖНІШОГО ЗАВДАННЯ.

Господарське положення Польщі — говорив далі Вл. Ґрабський — кульгає головно тому, що в Польщі є двацятькілька мілюнів громадян, які нічого не творять, змагають осягнути мінімальне життєве забезпечення і не переходять поза це мінімум, що більше, не хочуть перейти. І тут є ця засаднича ріжниця між Польщею і [illegible] державами. Вправді нема вже у Польщі [illegible] хат, але в порівнанні зі селами зах. держав [illegible] ща є завжди назадницькою; є це село, [illegible] не Европа. На це склалося багато причин, [illegible] важнішою є неграмотність. До того [illegible] школа не сповняє як слід свого завдання, [illegible] звертає більшу увагу на навчання, і не [illegible] виховного моменту. Наслідок такий, що — [illegible] рікають селяни — нині діти ходять три [illegible] до школи, але гірше пишуть і числять".

Добре шкільництво є більшим [illegible]ством, ніж найкраща земельна реформа. [illegible] шкільництво запевнить майбутність 20-ти [illegible] нам мешканців, а рільна реформа, навіть [illegible] ще переведена, ледви двом чи трьом [illegible]. Далі Вл. Ґрабський торкнувся теж [illegible]вої продукції Росії, де в останніх пятьох [illegible] господарський розвиток пішов наперед. [illegible] це зміниться незабаром на користь [illegible], яка по кількох роках робитиме більші [illegible]. Якщо Росія робитиме далі швидкі поступи, [illegible] повториться XVIII. в., коли то Европу [illegible] скочила сила російської армії. Нині те саме [illegible] чекати Польщу.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА НЕОБХІДНА.

Вкінці п. Вл. Ґрабський заявив, що є [illegible]чим прихильником переведення земельної [illegible]ми. Не подобається йому лише те, що [illegible]ники самі добровільно не парцелюють [illegible]ше їх змушує уряд), щоб створити кращі [illegible]ні умовини довкола своїх осель. Б. прем'єр [illegible] що сам тричі парцелював свій маєток і [illegible] на його давніх ланах повстають хати [illegible]ників. Поляки змарнували XIX. в. під оглядом [illegible] реформ. Чому? **Бо поляки** — признає щиро [illegible] Ґрабський — **ніколи не доцінювали** [illegible] **селянської справи і нині її не доцінюють.**

Тимчасом за земельною реформою [illegible]ляє в першу чергу соціяльний момент, бо [illegible] по фільварках не сприяє соціяльному [illegible]. Залежність ординарія впливає під [illegible] виховним оглядом куди гірше, ніж [illegible] становище, яке має хочби найменший [illegible]говий господар. Форналь не цікавиться [illegible]бром громади, повіту, держави, зате є більш [illegible]датливий на революційні впливи. Зовсім [illegible] є з осілим господарем, який може бути [illegible]лений, але у важливих хвилинах державного [illegible]тересу не зрадить.

Земельна реформа не доведе теж до [illegible]ження господарської продукції, бо менші [illegible]дарства ведуть інтенсивнішу годівельну [illegible]дарку. На інтенсифікацію господарки [illegible] теж суспільна агрономія, плян якої [illegible] Вл. Ґрабський ще в 1928. р. Коштом 50 [illegible] зол. мала вона довести до перелому в [illegible]

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 28

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

МИКОЛА ВАСИЛЬКО.

З буковинських послів найбільше визначився в австрійському парляменті Микола Василько (підписувався і називав себе все життя Николаем). Він промовляв там уперше 1. березня 1900. р., коли пемієром Австрії став д-р Ернест Кербер, який заявив, що після залагоди чесько-німецького спору приступить до наладнання національних відносин в інших краях. Микола Василько виступив проти того, що на Буковині протегують румунів та помітують українцями і тому там багато українців виреклося своєї народности; він прийняв до відома програму уряду, що він буде стояти понад партіями і йти назустріч потребам усіх народів Австрії та їх вільного розвитку.

Цей перший голос українського посла з Буковини звернув на себе увагу в парляменті і в краю, а наша преса піднесла, що зволощена родина Васильків вертає українському народові хоч одного свого члена. Микола Василько називав себе спершу старорусином і русофіли причислювали його до своїх; але їх сподівання не здійснились, бо Василько став свідомим українцем, головно завдяки професорові університету в Чернівцях д-рові Стефанові Стоцькому, що з ним запізнався і мав у нього велике довіря.

Коли наші українські посли в парляменті збиралися разом з послом Романчуком на наради, посол Василько приступив до них і його вибрали вони заступником голови Українського Клюбу.

При нагоді буджетової дебати виголосив посол Василько довшу промову, якою обняв також відносини в Галичині. Він підчеркнув, що на границі Галичини кінчиться австрійська адміністрація і аж на границі Буковини вона знову зачинається. Відтак критикував австрійську конституцію, вказуючи на те, що три мілюни українців мають право вибирати 17 послів, а коло три мілюни поляків мають 61 послів у „Колі Польскім". Тому український нарід домагається виборчої реформи з рівним, загальним і свобідним правом голосування, як також автономії народностей.

Рівночасно з парляментом радили в 1901. р. спільні Делеґації. В Австрійській Делеґації промовляв посол Барвінський і заявив, що українцям залежить на великодержавному становищі Австрії, тому він є за тридержавним союзом, як також за вдержанням приязних відносин з Росією. А буковинський делеґат посол Василько протестував проти німецької геґемонії в Австрії і поза Австрією та сказав, що тридержавний союз не є конечний.

З кінцем 1901. р. радила Палата Послів над буджетовою провізорією, під загрозою засистування конституції. Посол Василько промовляв у цій справі і заявив, що Український Клюб не має найменшої причини голосувати за державним буджетом — можуть це робити ситі партії, домаганням яких іде назустріч державний уряд. А українську університетську молодь спровокували польські університетські власти і міністр видав свій розпорядок на підставі неправдивих інформацій.

Також справа рільничих страйків нашого народу стала голосна в Австрії і поза кордоном. У Палаті Послів відбулася дебата в справі наглого внеску про рільничі страйки у Східній Галичині і поведінку органів краєвої влади. В цій справі промовив президент міністрів д-р Кербер і на підставі інформацій галицького намісника ґрафа Пінінського сказав, що рільничі страйки у Східній Галичині мали також підклад політичний і були наслідком свідомої організації Народнього Комітету; уряд мусить, мовляв, берегти спокою і безпеки населення. А найзавзятіше виступив проти нас у цій справі польський національний демократ посол д-р Глембінський, [illegible] закидав, що українська радикальна партія [illegible]гається перенести до Галичини ірляндську [illegible]ротьбу страйками і бойкотами та загрозив, [illegible] поляки не допустять до розірвання свого [illegible]нального організму. Йому відповідав посол [illegible]силько, що напятнував його клеветником і [illegible]шівником подій, як також загрозив, що доки [illegible] не забезпечить законам належного значіння і [illegible]шани, так довго ніяка сила не здержить [illegible]нічного вибуху українського народу!

По переведеній дебаті ухвалила Палата [illegible]слів резолюцію, що візвала уряд: перевести [illegible]ство в справі рільничих страйків у Східній [illegible]чині та їх причин, як також предложити [illegible]лення Палаті Послів.

Та польські обшарники і національні [illegible]крати у нас не могли успокоїтися від часу [illegible] хлопського страйку у Східній Галичині. [illegible]джувалась гайдамацька партія, що [illegible] знищення; а щоб цей наступ паралізувати, [illegible] наближалися до людовців із Західної [illegible] і предкладали їм корисне набування [illegible] ґрунтів для кольонізації Східної Галичини [illegible]рами. Саме тоді зачав був видавати [illegible]трицький тижневик „Гайдамаки", а [illegible] шляхотська організація зачала оборонятися [illegible] ґазеткою „Руский Селянин". Відомий український [illegible] публіцист Роман Сембратович у Відні [illegible] у томуж часі розправу п. н. „Polonia [illegible]", щоб розкрити перед світом суть польської [illegible]тики, що перетворилася супроти українського [illegible] народу в Галичині у польську гакату.

Посол Микола Василько побачив, що [illegible]ли у свої руки керму української політики, [illegible] став щораз більше привязуватись до нас і [illegible] співпрацювати.

Одною з найліпших його парляментарних [illegible] промов була полемічна промова в Австрійській [illegible] Делеґації 19. грудня 1903. р. Молодочеський [illegible] сол д-р Карло Крамарж підніс тоді [illegible] строю Австрії у федерацію автономних [illegible]

-ської системі дрібної власности. Одначе цей плян залишився лише проектом, бо суспільну працю у Польщі піддержують лише тоді, коли вона має політичний підклад.

Згадавши ще про значіння землевласників для Польщі і ролю польського селянства Вл. Грабський так відповів на питання, чи кольонізація Сх. Галичини напливовим елементом є можлива:

„Ця кольонізація на більшу мірку є повною химерою — відповідає б. премієр — з огляду на перелюднення цієї частини краю. Досвід показує, що якщо поляки навіть купують там землю, то лише тому, щоб її відпродати по вищій ціні українцям. І українець і білорусин завжди заплатять вищу ціну, ніж це оплатилося би дати селянинові познанчикові. А якщо польський кольоніст дістане землю при допомозі примусового купна, то маючи вищі життєві вимоги та слабий варстат праці, не буде мати в таких умовинах достаточних доходів на своє удержання, отже буде вимагати постійних запомог, полекш, звільнення від податків, як це роблять усі польські осадники".

Признання, що кольонізація Галичини є абсурдом дуже цінне головно тому, що походить від одного з провідників вшехполяків, які ввесь час наклинують до масової кольонізації польськими кольоністами українських земель. Одначе життя сильніше і перекреслить усі кольонізаційні пляни ендеків і проурядових організацій, які накликують тепер польський уряд до приспішеної кольонізації українських земель.

СССР домагається безпосередньої контролі

НАД ПОРТУГАЛЬСЬКИМИ ПРИСТАНЯМИ.

ЛЬОНДОН, 15. 10. ПАТ. Совітський амбасадор у Льондоні домагається, щоб комітет для контролі неінтервенції в Еспанії негайно зібрав ся. Він мав би розглянути ноту, в якій уряд СССР жадає, щоб англійська або французька фльота контролювала португальські пристані і не дозволила перевозити через них зброї для есп.-національних військ. Предсідник комітету льорд Плімут відповів, що комітет чекає тепер португальської відповіди на заміти Мадриду й Москви, тому не уважає за відповідне скликувати тепер комітету. Совітська дипльоматія потерпіла невдачу — її домагання ніколи не прийдуть на денний порядок нарад комітету.

Розбудова італійської фльоти.

РИМ, 15. 10. Авас. Поза оголошеною на 1936 р. програмою розбудови італ. военної фльоти, будують в італ. верфах ще 10 підводних човнів та інші судна. Подробиці будуть відані за кілька тижнів.

—o—

Нові шляхи бельгійської політики.

СЕНЗАЦІЙНА ПРОМОВА КОРОЛЯ.

БРЮССЕЛЯ, 15. 10. ПАТ. На вчорашньому засіданні ради міністрів виголосив король Леопольд III. велику промову такого змісту: Бельгія мусить поважно дозброїтися тому, що 1) сильно зброяться всі інші держави, 2) нинішня воєнна техніка уможливлює заняти малий край дуже скоро, 3) Надренія не є вже здемілітаризована, 4) на міжнародні зобовязання годі покладатися, 5) внутрішні боротьби у деяких державах можуть перейти у суперництво політичних системів і зробити війну ще більше жорстокою.

З огляду на те Бельгія мусить бути здібна оборонитися сама, не чекаючи аж ворог займе її, а союзник щойно опісля освободить знищену країну. Не йде про перемогу, лише про те, щоб рішуче забезпечитися перед наїздом якогонебудь ворога. Тому, як це ствердив міністр закорд. справ, необхідно вести „виключно бельгійську політику". Найкраще вернутися до політики повної невтральности.

ФРАНЦУЗИ ЗАНЕПОКОЄНІ.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. Французька преса з затривоженням слідкує за останніми потягненнями бельгійської політики. Вона підкреслює, що нова орієнтація Бельгії прямує виразно до повної невтральности, отже до охолодження взаємин Франції й Бельгії; це може бути поважною перешкодою новому льокарнському пактові.

Вчорашнє засідання бельгійського кабінету під королівським проводом було дуже важне. Там вирішили скріпити боєздатність Бельгії, а це — на думку французьких щоденників — однозначне з політикою невтральности бельгійського уряду.

Брюсельський кореспондент „Ле Пті Парізієн" подає, що комунікат зі засідання ради міністрів переступає військові рямці і має більш міжнародне значіння. Комунікат передбачує оборонну підготову на всіх кордонах Бельгії, т. зн. і на французькому кордоні. Таким шляхом перемогла теза фламандських націоналістів і соціялдемократів, мовляв: Бельгія повинна підготовитись до оборони не лише зі сходу але й з півдня.

Проти нього виступив дуже різко посол Василько, який сказав, що в Австрії є не тільки одна чеська справа, але ще більше неполаднаних національних справ. Зокрема нестерпне положення українців, бо Галичина є вже нині державою в державі. Тому ввесь український нарід противиться рішуче тому, щоб Австрію перестроювати на федерацію автономних країв, а домагається автономії народів. Щойно тоді буде вдоволений український нарід стояти на сторожі сходу Австрії, за яким живе двацять і пять міліонів його братів у сусідній державі. А тепер австрофільські симпатії між російськими українцями придавлюються польською рукою...

Отся промова посла Василька викликала дуже добре враження в українському громадянстві, так, що він здобув собі марку розумного політика і сміливого оборонця прав українського народу. А в парляменті був він знаною політичною фігурою і до нього ставилися з поважанням всі посли та представники уряду.

До особи посла Василька не всі галицькі українці мали повне довіря, бо таки дехто йому не довіряв з причини його близьких взаємин з урядовими чинниками, що не раз уживали його за посередника до нашої парляментарної репрезентації, щоби злагіднити її тактику. Але мій життєвий досвід з довголітньої співпраці з послом Васильком каже мені приневолено признати, що він працював з нами щиро.

Широка політична вдача Миколи Василька не могла зупинитися тільки на нашому терені буковинської землі, де він скоро став паном ситуації. Тому він причалював до нас, галицьких українців, щоби найти більший простір та обсяг для політичної діяльности. А коли повстала Велика Україна, до чого Василько доложив немало заходів, він поклав на цю карту. Тимчасом вийшло інакше і Микола Василько стратив рацію життя... Отсе він сам мені признав при нашій останній стрічі у Відні 1924. р.

(Продовження буде).

З українського життя в Румунії.

ГРОМАДСЬКІ ВИБОРИ В ЧЕРНОВЕЦЬКІМ ПОВІТІ.

Дня 2. ц. м. відбулися у 20 громадах черновецького повіту громадські вибори, які дали цікавий образ політичних відносин у повіті. Ліберальна партія (під цю пору урядова партія) здобула в деяких селах, де уневажнили царaністичну листу, всі мандати. Зате у деяких селах, як у Топорівцях, Вербівцях та інших, не здобула ніодного мандату. Всіх мандатів здобула ця партія 82. Царaністи, що полюють на популярність і намагаються перебрати керму держави у свої руки, здобули у Вербівцях усі мандати, в інших селах по кілька. В деяких чисто румунських селах не здобули царaністи ніодного мандату. Всіх мандатів здобули вони 78. Кузисти здобули у колись свідомій українській громаді Дорошівцях 4 мандати, георгісти здобули 3 мандати. Українська Національна Партія виставила 3 листи і здобула всього 5 мандатів у Топорівцях, де осягнула 374 голосів на всіх 1120. Вислід справді сумний і свідчить про слабу організацію Української Національної Партії.

ВИБОРИ ДО РОБІТНИЧОЇ І ТОРГОВЕЛЬНОЇ КАМЕРИ В ЧЕРНІВЦЯХ

не відбулися тому, що зголошено лише по одній важній листі так, що кандидатів лист оголошено вибранеми. До робітничої камери вибрали з українців п. А. Заваду, Г. Цвіока, Івана Гринка, Василя Апостоловського і Петра Михалка. — До торговельної камери вибрано 32 жидів, 13 румунів, 1 німця й 1 поляка. З українців не вибрали нікого.

СУДЯТЬ НАВІТЬ ЗА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ!

Перед трибуналом у Чернівцях почався 4. ц. м. процес проти зредукованого українського учителя Г. Шапка з Оршева, який, втративши учительську посаду вчив 9-ро дітей української мови, літератури і рідної історії. На донос поліції з Оршева притягнули його до відповідальности за „державну зраду" і за ведення „тайної школи, яка виховувала ворогів держави". На лаві підсудних засіли крім учителя ще такі селяни: Іван Ткач, Степан Савка, Петро Стус та Іван Цибулька. Учитель та селяни заявили в суді, що вчити українською мовою на приватних курсах — це не злочин, бо українці в Румунії не мають взагалі українських шкіл. Трибунал відложив розправу тому, щоб переслухати нових свідків.

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

СТРІЛЯЮТЬ ДО ПРОСВІТЯН.

Пишуть нам:

В суботу 10. жовтня ц. р. в год. 6.30 вечором невідомі справники стрілили двічі через вікно до мешкання нач. Івана Кабарівського в Дорі. Стріли були цілево обдумані та спрямовані до стола, при якому звичайно сидять п-во Кабарівські. На щастя, стріли не заподіяли шкоди, бо саме перед хвилиною нач. Кабарівський зі своєю дружиною вийшов до сумежної кухні.

Виновників не зловлено, але все місцеве громадянство переконане, що походять вони з цих кол, які спалили на весну місцеву читальню „Просвіти" та які уладжують напади на членів читальні.

Слід для виснення підкреслити, що п-во Кабарівські з посвятою віддаються виховно-просвітній праці і зуміли якслід зорганізувати життя в місц. читальні „Просвіти", яка не лише між гуцульськими читальнями, але й у цілій делятинській окрузі стоїть на першому місці.

Усе свідоме населення Дори оцінює якслід працю, що її ведуть, не зважаючи на найріжнородніші перепони, п-во Кабарівські над просвітним та виховно-моральним двигненням гуцулів. Тому ця бандитська подія сильно поружила всі круги місцевого громадянства. Негодування й огірчення гуцулів тим більше, що до цієї пори не найдено справників злочинного підпалу читальні, тай остання подія, хоч занялася нею поліція з Яремча, до цієї пори невиснена.

Слід цим більше зацікавитись усім компетентним чинникам та покласти кінець бандитській злочинности, яку управляють непочитальні „люди", щоб тільки знищити культурно-освітне життя в Дорі.

В 60-ліття уродин ген. Віктора Курмановича.

Заходом Українського Громадянського Комітету для вшанування 60-ліття уродин ген. Віктора Курмановича відбудеться у Відні **святочна академія** з участю самого Ювилята дня 5. грудня ц. р. в год. 8-мій веч. у салях Українського Клюбу (Банкгассе 1).

Побажання і приватні письма просимо слати на адресу: Українське Академічне Т-во **„Січ"** у Відні I., Банкгассе 1.

Рівночасно просимо всю краеву і заграничну (заокеанську) пресу передрукувати це повідомлення.

За Комітет: **Отаман Омелян Клюн**, голова; **Яр. Явний**, писар.

При каварнянім столику.

З нагоди недалекого тягнення 37. Льотерії загальною темою розмов є справи льотерійні, вигляди грачів, можливости виграшів і т. п.

При столику популярної каварні зійшлося трьох панів: лікар, правник і математик. По довшій гарячій дискусії на всякі теми, щодо яких ці панове ніяк не могли дійти до порозуміння, розмова зійшла на тему льотерії.

Льотерія клясова — заявив правник — є единою формою льотерійної гри, яка є не тільки у згоді з формальними правними приписами, але також з духом права. Вона дає можливости виграти, яка багато разів перевищує рискову ставку: виключає всі можливости азарту. Це є саме своерідна заслуга льотерії. Тяжко не погодитись і заперечити, що гра на льотерії заспокоює у багатьох людей своерідну потребу азарту, чим забезпечує їх від багатьох життевих непорозумінь.

„Я дивлюся на льотерію — сказав другий пан — як лікар, який часто накидає своїм пацієнтам спосіб життя, і який мусить домагатися і то рішуче заборони всяких гор, які нераз руйнують не тільки кишеню, але і нервовий стан грача".

Коли мова про льотерію, справа стоїть виїмково дещо інакше.

Без сумніву, у людини, яка грає у льотерію, емоція відограє чималу ролю, однак нервовий стан цієї людини не є наражений на шкідливі наслідки. Навпаки, я вважаю, як лікар, що люди, які грають у льотерію, мають своерідний життевий оптимізм, який нераз має великий вплив на цілість нервового стану".

На це озвався математик:

— Роздумування панів є з певністю дуже правильні, одначе мої завваги будуть докладніші. Мене цікавить, що плян льотерії передбачує 92.066 виграшів на загальну квоту зол. 24.570.000. Знаю, що одна виграна є на мілйон золотих, 9 по 100.000 золотих, 110 виграшів по 10.000 зол. і т. д. Ось що рішає для мене про значіння льотерії. Прослідкуючи докладно льотерійний плян від ряду літ, рішуче твердж, що вигляди наші як грачів багатократно збільшились. І саме тому, прошу панів, кожний з нас грає дотепер у льотерію і буде грати далі..

—o—

Поїзд-вистава.

МАНДРІВНА ПРОПАҐАНДА ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ В ЗАЛІЗНИЧИХ ВАГОНАХ.

Заходом львівської Суспільної Обезпечальні, виїхала вчора до Золочева прогулька львівських журналістів оглянути поїзд-виставу, що обіздить під цю пору цілу Галичину. Досі обїхав цей поїзд 24 більших галицьких міст. 17. ц. м. приїжджає цей поїзд до Львова і простоятиме 5 днів на рейках Сх. Торгів. Цілий поїзд-вистава, що його зорганізував Центр. Комітет Краевого Промислу, має 32 вагони і займає майже півкільометр. простір. У поїзді є окремий вагон-електрівня, що освітлює цілу виставу. Є там теж вагон друкарня, де друкується рекламові афіші, летючки і т. д. Щоби гладачі, які відвідують виставу й оглядають експонати, могли навязати контакт із фірмами, та щоби фірми крім пропаґандивної користи мали теж і практичну, є в поїзді окреме торговельне бюро, яке полагоджує усі торговельні справи.

Поїзд-вистава робить справді імпозантне враження. Всі вагони, спеціяльно переробл... до цієї цілі коштом 180.000 зол. Кожний вагон містить у собі стійла ріжних фірм з одної промислової ділянки. Деякі вагони нпр. вагон П. К. О., Суспільної Обезпечальні та Музею Промислу й Техніки, покриті були в середині незвичайно цікавими світляними мапками, діяграмами, статистичними табелями, пропаґандивними афішами, які приковували до себе увагу гладача. В відділі хліборобських продуктів і насіння справдивою ревеляцією є стійло, що містить різні перерібки сої. Просто не хотілось вірити словам аґронома-хемика, який пояснював прогулянцям величезне і ріжнородне значіння цієї мало недоцінюваної рослини. Вистане згадати, що віджива вартість сої перевищає вчетверо вартість муки і не має крохмалю. Поширення продукції сої може мати величезні і просто не оцінені користи для українського селянства, що нотторійно недоїдає та харчується найчастіше мало відживними продуктами. Адже соя удається у нас доволі добре і не вимагає ніяких ні великих господарських інвестицій, ні більшого накладу праці, як деякі інші господарські продукти (нпр. фасоля), які тепер майже зовсім неоплачуються. Може це дуже видаватись неімовірним, але сою можна перетворювати на істійну оливу, що її уживають до ріжних ...

ГАЛАКТІОН ЧІПКА. 3

Автом по Галичині.

ЩЕ ПРО ВІЛЛЮ.

Вілля „Топіж-у" положена над берегом Прута, в непролазних хащах, які все таки мешканці віллі пролазять. Поміг їм у тому в визначній мірі припадок, здається ще передпотоповий, що розділив декуди звали каміння і уможливив протоптання стежечки. Крім припадку помагали в останніх часах ще й робітники, що під проводом тов. Островерхи цілий тиждень пробивали стежку. Тепер вона така, що навіть неальпісти можуть нею дібратися до води.

Тому, що вілля на відшибі — нема потреби дбати дуже за тоалети. Це для письменників і журналістів ідеальна обставина. Хто з них вибереться туди бодай на місяць, той заощадить собі одіння бодай на рік. Цілий божий день можуть мешканці ходити в найбільш невибагливім і найбільш некомплетнім одязі. Перед веде сам управитель, виблискуючи до сонця і людей своїм бронзовим торсом та викликуючи подив своїми бі- і тріцепсами.

Але помилявсяб той, хто думав би, що вілля не має відвідувачів (-чок). Про це міг би багато сказати управитель, але просив мене, щоб я про це не згадував. Тому мовчу...

Камінь Довбуша — це так сказатиб аристократична дільниця долини Прута. Вілля за віллею, одна краща від другої, а між ними — наша. Трохи як „бідна кревна", але є надія, що з року на рік буде все краща і ліпше прибрана, бо кожний з мешканців старається за її красу.

Є в Камінї Довбуша союз власників нерухомостей. Пані, що організувала цей союз, казала до одного з наших журналістів:

— Ми мусимо триматися разом, без огляду на те, чи поляк чи українець, бо готові нам тут усадовитися ті неможливі жиди.

Як я потім довідався — сама вона недавно вихрестилася.

ТРИТОНИ.

Щороку вибираються кудись у гори сталі партнери „Кенігсуфера" — три лікарі й один інжинір. Раз вони заїжджають аж до Ворохти, раз тільки до Яремча, але все в долину Прута. Всі вони добре відживлені а як залізуть у воду, то Прут з берегів виступає. Направду приємно бачити ці тілеса в хвилях ріки, або на камінних плитах — при соняшній купілі. Недурно доокілична публика назвала їх тритонами. Всі чотири мало що важать мало що менше як три тонни.

Приїжджають вони в гори на коротко: три-чотири дні, але це їм вистачає за місяць, бо зміють використувати добродійства гір докладно і ґрунтовно як ніхто. Погода не має впливу на програму їхнього побуту. Коли є зимно, то купіль триває коротше. Зате частіше, коли є дощ, то купіль триває довше бо не вилазять з води, щоби не змокнути, колиж гріє сонце, то пів дня висмажують з себе товщ, а пів дня сполокують його в воді.

Там де купаються — на березі постійно горить ватра, бо вони так як козаки Підкови: „люльки з пожару закурили" — і в воду.

На дворі було соняшно і я застав їх на прикучки коло огнища. Сиділи непорушно як сильно побільшені бонзи, а їхні люльки диміли мов фабричні комини. Довкола, в приличній віддалі, розсілася на камінюках цікава вакаційна публика і мовчки подивляла диво української природи.

Коли я підійшов, кивнули мені головами на коротких шиях, а один простогнав:

— Ох пструга, пструга!

ПСТРУГИ.

Виводяться у наших гірських ріках і далеко лекше дістати шість місяців кримінала як порцію пструга. Особливо в останніх часах, коли ловля пстругів перейшла всеціло від мешканців гір на спортовців з міста.

Почувши стогін одного з тритонів за пстругом, пригадав я собі, що маю в Підлісневі знайомого мисливця, члена „Тура", що в вільних хвилях займається ловлею пстругів. Знайомий навіть терен на Пруті.

Поїду — думаю — до Підліснева, може знайомий зловив а може зловить пструга, то привезу тритонові, щоб часом з незаспокоєного бажання не захорів на шлунок. У нинішних часах здоровий шлунок — рідкість, і як є який — треба ним опікуватися, щоб можна було вдовольнити.

Автом з Каміня Довбуша до Підліснева — один миг, а мому знайомому мисливому зловити пструга — один сміг. Втягнув на себе комбінезон, ґумові чоботи, взяв вудку і за другим „закидом" зловив... мене за руку. Така рибацька штука вимагає деякої вправи, бо можна зловити наприклад — за ніс. Мій приятель витягнув спокійно гачок з моєї руки, наложив нового коника і за хвилю тягнув мене за капелюх.

Вкінці ми оба поіритувались: я відступив на пів милі від берега, а він у своїх гумаках поліз пів милі в воду.

Не минуло й три годині, а я віз чудового пструга для одного з тритонів. Нормально наїлосьби тим пстругом зо троє, але так — я цілу дорогу гризся, чи буде з нього хоч мацюпка перекуска. Адже далеко неоднакової порції зерна потребує струс і перепелиця.

Радість із привезеного пструга була така велика, що тритони запросили мене до вечірнього тарока і з уваги на те, що я слабо граю і що привіз пструга, збили мене не на „Адамове яблуко", а так по середині.

Потім їли всі чотири пструга, але здається більше памятатимуть смак доданої бараболі, бо порції шляхотної риби попали їм хіба на один зуб, якщо загалом на котрийсь зуб попали.

На другий раз попрошу знайомого, щоб забив їм оленя. Тоді бодай якась грубша кість попаде на зуб і загалом можна буде говорити про сяке-таке наїдження.

(Продовження буде).

—o—

вих консерв замісць т. зв. ніцейської оливи. Зі сої можна ще теж витворити соеву маргарину, ване і тверде соеве мило, вина, какао, шоколадові продукти, муку, кашу, мігдаловий порошок і т. д. Зі сої випікають теж незвичайно відживний хліб. Наприклад у Відні військо дістає уже тільки хліб зі сої.

Правда, в нас звернули вже увагу на велике значіння продукції сої. „Сільський Господар" веде доволі сильну акцію за управою сої і видав книжечку інж. Т. Гордієнка п. з.: „Соя". Але покищо рішуче замало звертаємо увагу на те, щоб переконати українського хлібороба, щоб він не тільки для свого здоровля управляв сою, але й з господарсько-торговельних мотивів, бо управа сої може дати доволі великі приходи. Найбільше сої управляють під цю пору в Познанщині і на Волині. Також на Підкарпаттю вона досить поширена. В деяких околицях за ініціятивою С. Г., господарі плекають сою навіть на кількох моргах.

На виставі заступлені ріжні фірми, між ними найбільше варшавських фірм.

З українських фірм мають на цій рухомій виставі свої стійла тільки „Ароза" (фабрика будилів) і „Альое", що її зареклямував перед журналістами керманич поїзду-вистави п. Свенціцкий, як єдину львівську фабрику перфумерій і заразом українську.

Жаль, що на цій рухомій виставі всього два українські стійла. Деякі наші промисловоторговельні установи моглиб не тільки виповнити таке невеличке місце, але й без сорому перед чужими, моглиб заповнити своїми експонатами цілий вагон.

Поїзд-вистава є прекрасним пропаґандивним чинником, бо переїздить по черзі всі більші місцевости і своєю атракційністю стягає маси глядачів, що до них така рухома й оригінальна реклама куди більше промовляє, як інші, хочби навіть дуже коштовні рекламові засоби. Не тільки промовляє, але й переконує! Українські промисловці і торговельні установи рішуче не повинні резиґнувати з таких без сумніву успішних і сильних рекламових засобів, як напр. поїзд-вистава, і на будуче ужити всіх засобів, щоб їхні експонати також прикрашували стійла мандрівної вистави.

Відкриття поїзду-вистави у Львові, відбудеться в суботу 17. ц. м. в год. 10. рано на площі Східних Торгів. Виставу справді варто оглянути.

Р. Сл.

З новинок німецьких фільм у Берліні.

„ДІВЧАТА В БІЛОМУ". Нова фільма Марії Чеботарі й Івана Петровича.

„Дівчата в білому" — це вихованки славного колись „Смольного" Інституту в Петербурзі; в ньому виховувались дівчата давніх російських аристократичних родів. Життя молоді в таких інститутах, виховних заведеннях, бурсах, інтернатах і т. п. звертало часто увагу багатьох письменників багатством питомих собі картин, а передовсім ріжнородністю типів, молодих характерів, їх взаємовідношень до наставників і співтоваришів, конфліктів юнацьких мрій з життєвою дійсністю тощо. Ці картини бачили ми вже нераз і на фільмовій плівці. „Дівчата в білому" — це чергова, дуже вдатна спроба композиції нового твору на цьому багатому тлі.

Даніеля — Марія Чеботарі — одідичила по своїй матері, оперній співачці, велику любов до співу. Роля оперної артистки її недосяжною мрією. Потайки втікає вона щоночі зі Смольного Інституту на лекції співу, або на представлення до опери. Її нічні прогульки помічають наставниці й починається конфлікт зі школою. Крім того фанатична любов до співу стає причиною її особистої трагедії. Наречений Даніелі граф Шувалов — Іван Петрович — її перша і горяча любов ще з часів дитячих, покидає її, бо роля оперної артистки не відповідає, на його думку, аристократичній атмосфері графського роду. Даніеля, стративши одну любов, рішається ратувати другу на сцені. Одначе її чудовий спів вертає їй назад милого: ґраф Шувалов змінює свій аристократичний погляд на ролю оперної артистки.

Фільма, видержана в погідному тоні, пересуває перед нашими очима цікаво схоплені моменти з життя інституту й російської аристократії. Одначе найбільше й найглибше захоплює наша басарабська землячка, Марія Чеботарі, своїм прегарним, шовковим голосом; її чудове, тричі підчас акції повторюване: „Я живу на світі, щоб щасливою бути"... забарвлює цілу фільму ясними райдужними барвами весняної молодости й залишає глибоке враження в памяті слухача.

Еміґраційні справи.

ХЛІБОРОБСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ДО КАНАДИ.

В найближчому часі видасть державна влада розпорядок щодо рекрутації хліборобських родин до Канади на сезон 1936-1937.

Тому, що досі могли виїздити родини з капіталом не вище суми 1.000 дол., а Девізова Комісія з кінцем минулого сезону обмежила вивіз капіталу для родин до 500 дол., Еміграційний Синдикат робить заходи, щоб дістати дозвіл на виїзд хліборобських родин з капіталом 1.000 дол., бо таке є основне домагання канадійської влади.

Вислід тих заходів подамо небавком до відома.

ЕМІГРАЦІЯ ДО ЕКВАДОРУ.

На запити про виїзд до Еквадору подає Еміграційний Синдикат до відома, що еміграція до Еквадору припинена, бо умови еміграції не є досі прослідженні, крім цього Еквадор не має в Польщі свого представника, що міг би як слід представити справу еміграції до Еквадору.

РУХ ЕМІГРАНТІВ У ВЕРЕСНІ 1936.

За посередництвом Еміграційного Синдикату виїхало у вересні до заморських і континентальних країв 1.647 осіб. З цього числа до Південної Америки виїхало 1166 осіб, до Північної 160, а до інших заморських країв 47. До континентальних країв виїхало в тому часі 274 особи.

Крім цього за посередництвом Центрального Сіоністичного Палестинського Виділу виїхало до Палестина 1200 осіб.

Ф. НАГЛЬ.

ФІФІ.

Знуджена стояла перед вікном і порядкувала своє волосся. Увійшла Люсі і принесла пополудневу почту. Анрі взяв листи з рук покоївки і один сховав швидким рухом у кишені своєї блюзи. Колета бачила цей рух виразно у дзеркалі. Вона миттю обернулася.

— Чи ти дістав почту?

— От, звичайні ділові листи — відповів Анрі трохи збентежений. — Ага, є ще одна листівка з Ніцци, від Іветти... видко знову вибралася туди на веселу прогульку.

Колета глянула на нього згори:

— А чи не має вона рації? Користає з молодости і з погоди. Ґастон не має нічого проти цього.

— Немає нічого проти, тому, що це йому вигідно. Ніколи нема його дома і не має часу ходити з жінкою.

— Щож? не кожний чоловік так тримається спідниці своєї жінки, як ти.

— Це виглядає на докір, моя кохана. Інші жінки були би щасливі, якби мали вірного чоловіка.

Колета поглянула на Анрі:

— Певно, що так... Але ти знаєш, що не можна переробщувати.

Анрі не знав, що думати про такі таємничі жіночі слова, знизав плечима і сказав тільки:

— Люсі, подайте мені плащ і мою палицю.

— Ти виходиш?

— Як бачиш... — і якби почав виправдуватися... — маю одну ділову зустріч...

Колета відітхнула. Нарешті прийшов день, коли він не буде сидіти дома. Ах! три роки не відступав її на хвилину. Було ясно. Анрі сховав крадькома якийсь лист до кишені. В тій порі він звичайно лишався дома. Не було ніякого сумніву — він мусів мати якусь знайомість.

Колета відчула якби деяку полекшу. Виходить, що вона трохи виправдана перед собою. Тепер вона може йому відплатитися рівним. Щож? вона чекала терпеливо три роки. Ах! коли вона пригадає собі приятельки. Наприклад Івета... зараз у першому році по шлюбі виїхала вона собі із знайомими у товаристві. А як Сузанна та Нінона сміялися з неї, з її міщанської дрібничковости. Вони насолоджувалися повною свободою, оповідали їй про свою незамужність. Згадала про Етієна. Кілько разів прохав він її, щоб пішла з ним на прохід або на чай до каварні.

Але вона не могла. Анрі поводився супроти неї так щиро, що вона не повинна би нарушувати цієї щирости. Крім неї для Анрі не істнували ніякі інші жінки у світі. Так... вона напевне мусіла би погорджувати собою, якби вона не доховала йому віри. Але в тій хвилині якесь дивне нове почування заволоділо нею. Як що він так попросту може в її приняві, ховати лист до кишені. Ні! вона не може на це дозволити!

Підбігла до телефону, накрутила пять чисел. „Гальо! це ви, пане Евтіен? Так я... Колета... Я надумалася... Завтра можу... на чай? добре...

На другий день уранці Колета приїхала до дому автом. Довкола неї були ріжні пакетики. Вона мусіла була приготовитись на завтрішню зустріч. Обдумувала, як це буде. Мусіла показатися у новому капелюсі, змінити свої немодні рукавички, навіть перфуму, яка зовсім їй збуденніла. Їй здавалося, що починає нове життя. Водночас колов її у грудях незясований жаль, що Анрі забуває за неї. Той Етіен має правда всі прикмети чепурного джентельмена, але... Щож? Ні, таки краще виглядає життя так, як змальовують його приятельки, що ходять по каварнях і до кіна у товаристві, яке самі собі добирають. Думка про лист, який Анрі сховав, зміцнила її рішення. Тепер уже все зміниться. Вона почне нове життя!

Задзвонила до дверей своєї хати. Почула якесь скавуління. Коли ввійшла до вітальні Анрі стояв насередині у руках з чимось, що рухалося. Він мав приємний, щасливий усміх:

— Но? що ти скажеш на це? Чи мені вдалась моя несподіванка?

Колета не розуміла нічого. Побачила маленького песика, що крутився довкола її ніг.

— Зараз тобі скажу. Ти говорила мені кілька разів, що ти заздриш своїй приятельці Сузанні маленького пекінця, якого дарував їй Шарль. Від того часу я шукав песика тої самої раси і не було це легко, хоч збігав я ввесь Париж. Щойно нині вдалося Лефеврові віднайти такий самий зразок. Песик зветься Фіфі.

Колета наче задубіла, не могла втримати в руках свої пакетики. Ледви спромоглася на запит:

— А той лист? — зміркувавши, що зрадила себе.

Анрі дивився на неї здивований:

— Отже наша Люсі не вміла втримати язика за зубами? А це мала бути несподіванка для тебе... Якби ти була побачила лист від Лефевра з несподіванки не було би нічого. Гадаю, що ти не гніваєшся на мене за таку невинну неправду?

Колета не гнівалася, але була страшенне розчарована Усі ті пляни, які вона вибудувала собі на підставі того таємничого листа, розвіялись.

Анрі дивився на неї не розуміючи:

— Бачу, що ти не дуже тішишся?

Вона мимохіть усміхнулася:

— Чому ні? — тішуся... Я тільки мала нині мігрену. Шкода про це говорити. Ходи сюди Фіфі!

Анрі вийшов з хати до бюра. Колета сиділа у себе і стримувала сльози. Треба було конче підійти до телефону, але вона не мала сил. Що вона скаже Етієнові!

— Гальо! 353-53? Це я тут. Колета. Не пізнаєте мого голосу. Нічого дивного. Я маю нині страшну мігрену. Але це дрібниця. Є інша важніша перешкода, через яку я не зможу вас завтра відвідати. Ані після завтра. Ні, ані в суботу. Не знаю, коли. Що за таємниця? Ніяка. Можу вам сказати. Маю гостя в себе. Приїхала до мене давня щира приятелька і залишиться не знаю, як довго. Фіфі, зветься. Дуже симпатична. Ні, самі не телефонуйте! Не знаю коли. Може ніколи!

Перкл. в. л.

НІМЕЦЬКА МОРСЬКА БАЗА НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ?

РИМ, 15. 10. ПАТ. Кореспондент Райтера інформує, що вістка, яка походить із Атен, будім то Італія має відступити Німеччині один із островів Додеканезу для створення морської бази на Середземному Морі є — так заявляють урядові кола — зовсім безпідставна і смішна. Про відступлення якоїнебудь частини італійської території нема мови.

—o—

ВІЦЕМІНІСТР НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНСТВА В ІТАЛІЇ.

РИМ, 15. 10. ПАТ. Віцеміністр німецького летунства ген. Мільх приїхав сьогодні літаком до Риму. На летунськім майдані привітали його: віцеміністр італійського летунства ген. Вале, німецький амбасадор і багато представників політичних і військових кол.

—o—

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ В АМЕРИЦІ.

НЮЙОРК, 15. 10. ПАТ. В стейті Кароліна і Ню Джерсі (Зединені Держави) на просторі 450 км. відбуваються величезні військові маневри сухопутної і морської армії для оборони берегів. Участь у цих маневрах бере також прибережна сторожа, бо маневри мають виказати технічну співпрацю усіх родів зброї.

—o—

НОВИНКИ.

— Василь Гресяк веде далі свою кравецьку робітню при вул. Сикстуській ч. 23, у подвір'ю, III. сходи, І. поверх. 2618 14-20

— **До членів У. Технічного Т-ва.** Подаємо до відома сумну вістку про смерть довголітнього і діяльного члена У. Т. Т. інж. Юліяна Нижанківського. Похорони відбудуться в суботу дня 17. ц. м. в год. 15. з Преображенської Церкви при вул. Краківській на личаківський цвинтар. Рада УТТ просить всіх членів взяти участь у похоронах.

— **Нова фільма у Львові.** У найблищих днях появиться в кіні „Аполло“ одна з найкращих фільм останньої доби: „Малий льорд Фавнтлерой“ на підставі відомої повісти, що стала улюбленою лектурою для молоді у кількох поколіннях. Режисер Д. О. Сельзнічек, що режисерував цю фільму той самий, що зробив „Анну Каренїну“ та „Давида Коперфільда“. Кіновирібня „Юнайтед Артістс“ дістала за „Малого льорда“ золоту медалю від комітету фільмових образів при Лізі Націй без одного спротиву від представників 52 держав у цьому комітеті. Головну ролю в цій фільмі грає малий Фредрі Бартоломю, відомий нам із Дікенсового „Коперфільда“. Ця фільма теж доступна для всіх. Вона кандидує на нову нагороду як найкраща з усіх цьогорічних.

— **Вистави у Великому Міському Театрі** будуть починатися від 16то ц. м. в год. 7.30 веч., а не в год. 8-ій як досі.

— **Віддовження сільських громад.** Міністерство скарбу виладило проект декрету у справі віддовження сільських громад. Декрет має обняти полекші у сплаті зобовязань супроти державного скарбу, заведення суспільних обезпечень, загального заведення взаїмних обезпечень у Варшаві та Познані. Деякі зобовязання сільських громад будуть сплачені, а сплату інших розложать на рати.

— **Новий емеритальний закон.** Як повідомляє варшавська преса, проект нового емеритального закону передбачує, що після 15 літ служби урядовець, який переступив 60-ий рік життя, може домагатись, щоб його перенесли на емеритуру. Найвища емеритальна плата не може перевищати 1000 зол. місячно. Емеритальні ставки мають виплачувати в такій висоті, щоби покрили всі чинитьби, які випливають з виконування емеритального закону. Висоту вкладок має устійнити рада міністрів, означуючи притім, скільки на рахунок цієї вкладки має платити держава як працедавець, а скільки працівник. Висота вкладок разом має обертатися найвище коло 12 проц. від чого працівника. Зачувати, що вищі студії будуть зачислені як чотири роки. Працівникам, що переходять до державної служби з іншої служби, зачислять ті літа, оскільки вплачували в тих літах емеритальні вкладки.

— **Будова судового будинку в Перемишлі.** Дирекція публичних робіт у Перемишлі розписала конкурс на будову будинку окружного суду. При будові буде занятих коло сто робітників.

— **„Доми людове“ ростуть.** У Конопківці біля Тернополя побудували новий людовий дім Т.Ш. Л. Посвятять його в неділю 18. жовтня.

— **Заліснення неужитків на Поділлі.** Як повідомляє агенція „Всхуд“, у воєвідському уряді в Тернополі відбулася під проводом воєводи д-ра Альфреда Біліка конференція, що обмірковувала можливости і способи розбудови акції заліснення неужитків на Поділлі. В конференції взяли участь начальник виділу рільництва, інж. Ющик, делегати львівської рільничої палати, представники 17 повітових виділів і ін. Загальний плян праць зясував у спеціяльному рефераті воєвідський інспектор охорони лісів інж. Ст. Адамович, вказуючи на потребу заліснення впродовш 10 літ всіх неужитків на терені воєвідства загальним простором 9.000 гектарів. Після дискусії устійнено програму праць на рік 1936/37. З весною мають перевести заліснення неужитків на поверхні 605 гектарів, переважно крутих ярів на терені повітів борщівського і заліщицького. В дальших трьох роках акція буде спрямована на узбіччя ярів здовш рік Серету, Ничлави, Стрипи та на заліснення пісків у повітах брідському і радехівському та крейдових узбіч у Золочівщині.

— **Посвячення регуляційних валів.** У Довгім пов. Товмач відбулося посвячення охоронних річних валів, які побудувало місцеве населення при допомозі фонду праці. В посвяченні взяли участь — як повідомляє ПАТ — представники влади й місцеве та околичне населення. Після богослуження в церкві рушив похід на вали. Посвячення доконав гр. кат. священник о. Білинський із Стриганець, після чого віт із Довгого Панашій та управитель школи Кобзан виголосили відповідні промови.

— **Сільські купальні в Тернопільщині.** Тернопільський воєвода д-р Білик доручив повітовим самоуправам будувати сільські купальні. Досі вибудували їх уже в кількох місцевостях. Покищо будують купальні двокімнатної системи купалень з відповідним уладженням. Крім трьох готових уже купалень проектують ще будову 33 сільських купалень у найблищім будівельнім сезоні.

— **Рільні страйки.** В земельних маєтках в Ляшках і Хлопицях пов. Ярослав застрайкували рільні робітники, домагаючись підвишки. Досі в Ляшках (власність гр. Замойської) платилось рільним робітникам тільки по 80 сот. денно, що є очевидно великим визиском. Крім того застрайкували робітники в тартаку Меца в Дуньковичах.

— **Погода.** Здійснились горячі побажання не тільки сільських господарів, але й всіх людей: від трьох днів погода покращала та маємо гарні соняшні дні. Коби якнайдовше! Зате в совітській Росії почались холоди. В Ленінграді було вже — 10, Києві — 5, у Вороніжі — 22, а в Ростові над Доном —30 ст. Тільки на Сибірі удержується дальше літня погода.

— **На ріці Вороні.** В Чорнолізцях пов. Товмач піднісся стан води на ріці Вороні до 3 м. понад нормальний стан. Вода з берегів не виступила, однак залила виконане нове русло ріки, що спричинило перерву в регуляційних працях.

— **Самогубство гімназиста.** В кущах біля професорської кольонії коло Личаківської рогатки знайшли тіло 16-літнього учня 3 кл. гімназії, Адама Стаськевича, а коло нього револьвер. Перед кількома днями він вийшов з дому родичів і більше не вернувся. Відобрав собі життя мабуть з причини злих поступів у школі.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Ольгу Мітькевич із Знесіння під закидом присвоєння 500 зол. — З мешкання п. Сойкової при вул. Коперника вкрав хтось 100 долярів, користаючи з неприсутности власнички. — В бюрі львівського відділу „Теспіз“ при пл. Смольки повісився 61-літний возний Кіндрат Пилипяк, тому що обнизили йому платню із 400 на 250 зол. місячно.

— **Спроневірення на почті.** У Львові відбувся судовий процес проти б. управительки почтової агенції в Любіні Вел., пов. Городок, Стефанії Борецької та її сестри, обвинувачених у спроневіренні 10 тисяч зл. на шкоду почтового скарбу. Стефанію Борецьку засуджено на 2 роки а її сестру півтора року вязниці з застосуванням амнестії та вчисленням слідчої вязниці. Обі сторони зголосили апеляцію.

— **Нагорода 500 зл.** Львівська дирекція залізниць визначила 500 зл. нагороди за зловлення тих, що розкрутили шини на залізничому шляху Снятин-Станиславів недалеко Коломиї.

— **Краєва хроніка.** В Кулинцях, пов. Т... селянка Юлія Маліборська, що хорує на ... ку, пішла до стайні, лишаючи на при... го 2-літного синка. Коли у стайні ... приступі своєї недуги, дитина впала на ... чену кухонну бляху і згинула від ... В Потуриці, пов. Сокаль, на полях ... Дідушицького виорали селяни скарб, ... дався з 8 срібних і кількасот мідяних ... з 1660 р. — В Камінці-Бишків, равського ... хтось стрілив крізь вікно до селянина ... ка, що перебував у хаті свого сусіда. ... неного відставили до жовківського шпиталю. — У присілку Долина, любачівського повіту, ... домі бандити добулись до мешкання ... Хани Бер, вдусили її й зрабували більшу ... ку, тютюн та гардеробу. — На передмісті ... бора знайшли трупа невідомого мужчини у ... коло 25 літ, одітого тільки в сорочку. — ... ство у справі самогубства Романа Міз... в ... иоході біля Куликова викрило, що ... ло спроневірення 32.000 зл., на шкоду ... кого магістрату, де він був занятий.

— **Дисциплінарка проти адвокатів.** Адвокатська палата у Варшаві рішила потягнути ... дисциплінарної відповідальности всіх ... тів, що залягають з вкладками довше, ... В окрузі варшавської апеляції є таких ... тів поверх тисяч.

— **Студент убив наречену.** Недалеко ... ку Поронюни, ошмянського повіту, ... ред збіжжя змасакроване тіло молодої ... Показалося, що це донька власника ... го фільварку, Софії Андржеєвської. ... оглядини устійнили, що душогуб ... своєю жертвою, завдаючи їй ножем ... ран. Підозріння впало на нареченого ... 24-літнього Станислава Блажевича, ... школи політичних наук у Вильні. Арештований признався до злочину, мовлячи, що 5 літ був нареченим Софії та любив її. Трагічного дня приїхав до нареченої, щоб означити дату ... чання. Ніщо не заповідало трагедії. День ... спокійно. На другий день обоє вибралися ... костела в Давкшишках, щоби дати на ... По дорозі прийшло між ними до суперечки. ... ло прізвище другого мужчини, якого Блажевич уважав за свого суперника. Не панувочи над собою, кинув на наречену каменем. Дівчина ... ла втікати, одначе Блажевич дігнав її і ... ножем. Окружний суд засудив душогуба на ... вязниці, а на днях апеляційний суд знизив ... ру до 5 літ.

— **Напад на плебанію.** До мешкання ... ського пароха в Тенгоборжу, пов. Новий С... добулося вечером двох бандитів з револьверами в руках і почорненими лицями. Стероризувавши револьверами домівників і пароха ... Фр. Стшалка, бандити зрабували понад 700 ... і щадничу книжечку на 2.000 зл. Підчас грабунку, прийшов на плебанію місцевий катихит ... Соя. Бандити звеліли йому піднести руки ... й перевели на ньому особисту ревізію. Не знайшовши при ньому грошей, втікли. Здогадуються, що грабунку допустився видалений ... послугач, дібравши собі спільника.

— **Смерть 112-літньої жінки.** У Варшаві ... мерла Естера Мйотелкова, уроджена 1824 р., ... же у 112-му році життя. Її син вуличний ... ляр, живе й має 82 роки. Старуха лишила ... внуків, правнуків й праправнуків. Майже ... не хорувала і вмерла зовсім ненадійно.

— **Кара за свастику.** Як повідомляє ... преса, один з повітових адміністраційних ... дів у Чехословаччині покарав гривною ... корон німецького купця, який у виставовому вікні свого склепу помістив карту Німеччини прикрасивши її гітлерівською свастикою.

— **Вовк напав на самохід.** На побережжі Адрійського моря появилися вовки, що внаслідком передчасних снігових опадів вийшли з ... ватських лісів. Недалеко села Скрілево ... один вовк на самохід, яким їхав інженер ... вак. Шоферові удалось переїхати вовка, ... опісля добили селяни.

— **Затонуло 1.000 людей.** З Манілі ... мляють, що з причини тайфуну втопилось ... острові Люзон 408 осіб, а коло 600 людей пропало без сліду. Мешканцям острова грозить ... лод і пошесть. Капітан моторової лодки „С... бу“ повідомив, що біля Сігуджору тайфун ... топив його корабель з 42 пасажирами. Врятувалось тільки 15 осіб.

З концертової салі.

ВІДЕНСЬКІ ХЛОПЦІ-СПІВАКИ.

„Віденські хлопці-співаки“ (Вінер Зенґер-Кнабен) це побіч хору „Сикстинської Капелі“, найславніший цього роду хлопячий хор в Европі. Але, поправді, про те треба би говорити в часі минулому, не теперішньому — себто про повний хор „Віденських хлопців-співаків“, такий, який можна було чути ще кілька чи кільканацять літ тому, а не як одну з чотирьох невеличких груп, на які тепер розбився той для „бізнесу“. Саме одна з таких частин вчора концертувала у Львові. Ця група це 18 дітей, з яких найстарші мають по 12—13 літ, наймолодші вісім-девять.

Співали вони (під дуже чутким, справді „батьківським“, проводом дириґента Тайбера) складну програму, нелегку навіть для „дорослих“ хорів і одноактову оперу Шуберта „Домашня війна“ у строях, в ґрімі, перуках і з жестами. Але при всьому подиві для приготовлення такого великого репертуару з дітьми, та для вродженої музикальности кожного зокрема і всіх разом і для дисципліни, з якою вони співають, виконання цілости робить враження чогось вивченого, автоматичного, мертвого. Бракує тут саме того, що саме є найважніше у дорослих артистів: індивідуальности і розуміння того, що вони виконують.

ар.

—o—

† Посмертні згадки.

ІНЖ. ЮЛІЯН НИЖАНКОВСЬКИЙ,

заслужений радник будівництва, член українських установ, помер 14. жовтня ц. р. в 62. р. життя. Похорони ідбудуться в суботу 17. X. в год. 3. пополудні з церкви Преображенської на Личаківський цвинтар.

Пок. Юл. Нижанковський походив з відомої родини Нижанковських і був братом покійного композитора Остапа Нижанковського. Технічні студії скінчив у Відні і відтак вступив до державної служби. Довгі роки перед війною перебув у західній Галичині при забудуванні гірських потоків і щойно по війні перенесли його до Самбора, де й пішов на емеритуру. Як емерит перенісся до Львова.

Юл. Нижанковський належав до дуже популярних людей і мав широкий круг знайомих, передовсім у музикальнім і співацькім світі. Музикою і співом цікавився усе життя; вже як студент у Відні був дириґентом хору при церкві св. Варвари, а як лише дістався як урядовець на наш терен, став дириґентом „Самбірського Бояна“. В Самборі брав теж живу участь у громадянському життї і був довший час головою самбірської „Української Бесіди“.

З вдачі дуже чинний та енергійний, не міг жити спокійно як емерит і останні роки свого життя вів у Черчі „Палатку“ й „Роксоляну“, здобуваючи собі щиру симпатію і признання серед лікуванців з цілого краю. Був людиною рідких товариських прикмет і сам усе повний життя — вносив життя всюди, де найшовся.

Покійний полишив дружину Марію з Бачинських і сина.

В. Й. П!

МИКОЛА ШАРАН,

господар у Бориничах, помер 30. м. м. в 63. р. життя, по тяжкій недузі. Був членом усіх місцевих товариств, зокрема член основник і перший касієр кооперативи „Добробут“. В 1906. р. брав участь у паломництві до св. Землі і був прикладом запопадливости та громадянських чеснот. У своїм завіщанні не забув за релігійно-культурні цілі і записав 250 зол. на церкву та 100 зол. на чит. „Просвіти“. Похорони відбулися 2. ц. м. при участи двох священиків, о. Константина Доцаровича та о. Віктора Несторовича і великій кількости громадянства. Над домовиною промовляв від читальні о. К. Д., як голова, згадавши про великі заслуги покійного. Читальня склала вінок на могилі свому жертводавцеві. Співав місцевий хор. В. Й. П!

Дописи.

ХОДОРІВЩИНА.

Віднова св. Місії в Баківцях. Від добре відправленої св. Місії, залежить відродження парохії. Бували св. Місії, на яких тисячі осіб, які занедбували впродовж многих літ християнські обовязки, щиро поєднувалися з Богом. Кілько нещасливих людей позбулося таким чином страшної ненависти, прощаючи собі взаїмно всякі провини. Кілько людей, що відбували неважні сповіди затаївши якийсь тяжкий гріх, підчас св. Місії відправили загальну сповідь і так віднискали спокій душі. Заходом о. сов. Ів. Мащака відбулася в Баківцях св. Місія в днях від 8. до 14. м. м. під проводом о. Михайла Лемішки, Ч. І. Парохіяни ходили на всі науки дуже численно і з Баковець, як і з прилучених Трибоковець, Репехова, Жабокруків та Любешки Волохової. Приходили люди і з довколичних сіл: Соколівки, Кологурів, Лівів, Пятничан, Ходоркіздів, Стрілич Нових, Стрілич Старих і Квісела слухати науки, яку дуже приступно подавав о. М. Лемішка. Виголошував по три науки денно. Зворушлива до глибини душі була хвилина, коли підчас проповіди під хрестом усі піднесли руки з окликом: „Хочемо Христа і будемо Йому служити!“ Незабутна була теж наука про святу Евхаристію при цілім морі світла, що його було видно аж до Стрілич. Кожний був зворушений до сліз. Справді треба признати, що ОО. Редемптористи, це правдиві мистці слова і вміють підійти до душі та полонити її для Христа. Тож нічого дивного, що св. Місії ОО. Редемптористів мають такий великий успіх серед нашого народу. У Баківцях до св. Причастя приступило 3.500 людей. При кінці слід підкреслити, що по св. Місії в Жабокруках дальше поширення секти зльоквалізовано і взагалі сектантський рух дуже ослаблено.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Омелян Терлецький: ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ВІД 1782 ДО 1917 Р. З 50 образками та 3 мапами. Львів 1936. Видання Т-ва „Просвіта“, ч. 827 (8—9) за серпень-вересень 1936. Стор. 104, ф. 8°.

Дм. Донцов: ДУРМАН СОЦІЯЛІЗМУ. Квартальник „Вістника“. Львів 1936, ч. 3. Стор. 95. ф. 16°.

Антін Лотоцький: КОЗАК БАЙДА. Історичне оповідання про основника Запорізької Січи. Образки Якова Гніздовського. Діточа Бібліотека, ч. 8. за серпень 1936. Стор. 80. ф. 16°.

Яків Косовський: СОН У ДІБРОВІ. Сценічна алегорія на 1 дію. Тернопіль 1936. Стор. 28. ф. 16°.

Роман Завадович: ПОКАРАНІ КАЛАТЬКИ. Комедійка з бурсацького життя в 3 відслонах. Діточа Бібліотека, ч. 9. за вересень 1936. Стор. 26. ф. 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Львів, жовтень 1936. Зміст: Богдан І. Антонич: Книжка (з приводу „Свята книжки“ — вірш). — Петро Зленко: Книга в житті великих людей. — Антін Лотоцький: Там, де моляться мільйони (6 обр.). — Н. Дорошенко-Савченкова: Перші ластівки вишколу бібліотекарів по наших філіях (4 обр.). — І. Крип'якевич: 250-ліття середньої школи у Львові (1 порт. і 2 обр.). — Роман Крохмалюк: Летунство на послугах науки (6 обр.). — Федір Дудко: Історія картоплі на Україні (з нагоди 200 років появи її на наших землях). — ів: Золото з Дунаю. — Олександер Цинкаловський: Волинські надмогильні хрести (6 обр.). — Мирослав Семчишин: Як давні українські письменники уявляли собі світ. — Ярослав Пастернак: З покутської старовини (2 обр.). — С.: Дещо про японську сімю. — Володимир Барагура: Українські цигани (3 обр.). — Ярослав Рудницький: Чи не за багато в нас -ння та -ття. — Юліян Совенецький: Багата наша Волинь. — (С.): Звір зперед 25 мільйон'в літ. — Г. Бобяк: Про деякі цілющі рослини. — 'в: Як дикий крілик став домашньою тварниою. — (с.): Книжка про циганів. — Е. Край: Домашнє кіно (10 обр.). — Франц Коковський: Карна відповідальність малолітних. — -ів: Здичавілі коти — пошесть Австралії. — Е. Жарський: Кінець і вислідн XI. олімпійських ігрищ у Берліні (3 обр.). — -ів: Новий лік на чорну немічь (епілепсію). — Бібліографія. — Листування Редакції. — Нові журнали та книжки.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 20 (50) з 15. жовтня ц. р. Зміст: Під сотні. — На шляху розбудови нашого промислу (Дика конкуренція, чи плановість?). — З проявів життя: 1) Неспокійні валюти, 2) Господарський соймик у Сокалі. — На терені нашої кооперації (Дискусія про приватників на зїзді О. С. К. у Львові). — Турботи світової кооперації. — 25-ліття Торг. Школи у Львові. — Рекламова декорація крамниць і наш промисл (конк. стаття). — Консервація овочів (інж. Попович). — Приватники і кооператори на сільському ґрунті (В. Несторович). — З практичних порад. — Короткі Бранжеві Курси у Львові. — Пром. виставка у Бориславі. — Ярмарковий обман на Волині. — Волинська госп. хроніка. — З госп. справ Полісся. — Податкові актуалії д-ра І. Гриция. — Дрогобич іде вперед. — Нові видання. — Ріжні вісти. — Ринок і ціни. — Фейлетон інж. Ганицького „Штука продавання“. — В числі 12 сторінок, „Волинська Сторінка“ і „Сторінка Сільського Крамаря“.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Р. IX., ч. 10. за жовтень 1936. Зміст: Обласний сокільський здвиг у Станиславові. — Суперництво 1936. — Організаційні справи. — Лицем до дійсности. — II. Краєві сок. спортові змагання. — Зі сокільського життя. — З краю і світу. — † Побр. Іван Дигдалевич. — Розривковий кутик.

КАМЕНЯРІ. Р. V., ч. 10. за жовтень 1936.

СІВАЧ, часопис присвячений проповіди і катехизі. Львів, вересень 1936. Р. І. Ч. 1.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, жовтень 1936. Ч. 10.

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей. Рівне, 1. жовтня 1936. Р. II. Ч. 3.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, жовтень 1936. Р. XVI. Ч. 41.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя, Йорктон, жовтень 1936. Р. VIII, ч. 10.

—o—

„Маргаретине весілля" з муз. ілюстрацією, 11.57 Сигнал часу. 12.03 Хвилина Р. Штравса, гр. пл., 12.40 Чи розумієнося на домашній птасі, 12.50 Полудневий денник. 14.30 Концерт бажань, 15.00 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: авдиція: „Радіо грає", 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Брамс у вик. Сіґетія. гр. пл., 16.15 Гутірка з хориин, 16.30, 17.15 Розривковий конц. 17.00 „Барсельона" відчит, 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортовий порадник, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 „Львів на морі", 18.30 Е. Кальман: Фортісімо, попурі з гр. пл., 18.40 Програмова скринька, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Осип Сівек" оповідання з Окульської землі, 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Резерва, 20.00 Симф. концерт, Йос. Сіґеті скрипка, орх., 22.30 „Новий правопис" скеч із музикою, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Субота, 17. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка. 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл. 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика з гр. пл., 12.40 Хліборобська скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.30 „Каштанова авантюра" весела авдиція для дітей, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Джозе Рогачевський з гр. пл., 15.50 Мода, 16.00 Музика, спів із гр. пл., 16.15 Гуморески та скерца в вик. орх., 17.00 Концерт солістів, скрипка, спів, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Польські полярні виправи, 19.30 Розривковий концерт, 20.30 Літературні новини, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 У день Шопенової смерти, Й. Турчинський фортепіян, 21.40 Концерт орх., Юрій Чапліцький баритон, 22.30 „Гіджінсова комета наближується до землі" вес. авд.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 „На закінчення", гр. пл.

Радіокутик.

ПИШІТЬ ДО ПОЛЬСЬКОГО РАДІЯ.

У теперішніх умовинах лист читача і абонента є щораз то частішим явищем і має щораз то більшу вартість. Тепер немає вже на світі такого часопису, який не відкрив би своїх сторінок для тих принагідних інформаторів, обсерваторів і критиків. Істнує також багато популярних інституцій, які звертають велику увагу на листи своїх клієнтів. На перше місце висувається тут радіофонія, що є мабуть найбільш чулою на кожну критику організацією. Це прояв цілком природний.

Радіо, яке своїх слухачів майже ніколи не оглядає, знаходить у листах абонентів дуже цінний інформаційний матеріял, знаходить необхідну часом для дальших починів орієнтацію, яку напр. театр або концертова саля здобувають зараз і без труднощів у формі оплесків і ентузіязму, або у проявах незадоволення, мовчанки, врешті у порожній салі.

Додатні і відємні сторони радієвих авдицій є таємничою грою, яка відбувається переважно в недоступному місці.

І тут є головна причина, чому то радіофонія є незмірно дбайлива на всяку критику, до якої в багатьох випадках навіть заохочує та її організує, не шкодуючи коштів і не обмежуючи її форм. Тимто кожен лист, який дістає радіофонія, зустрічається там з більшою, ніж деінде увагою.

Для радіофонії особливу вартість представляє лист звичайного слухача. Осуд такого слухача є до деякої міри найбільше міродатним і вартісним, бо змаганням цієї ділянки праці мусить бути достосування програми до бажань більшої кількости слухачів.

Критика напр. якогось видатного музикольога є безумовно цінна і повчальна, але в багатьох випадках більш міродатною мусить бути опінія пересічного слухача, бож радієві авдиції слухає в найкращому випадку лелен кількасот музикольогів, зате слухає їх часом міліонова маса звичайних радіоабонентів, яких треба освідомлювати і розвивати, але ніколи не накидати їм того, чого вони направду не хотять.

„Польське Радіо" майже від початку свого істнування звертало велику увагу на листи слухачів. Реальний вираз дало воно утворюючи Бюро Студій, діяльність якого передовсім полягає в незмірно працьовитій і мудрій аналізі листів та в організації ріжного роду анкет серед слухачів.

Неодна зміна, неодне програмове удосконалення були і будуть наслідком співпраці радіослухачів.

Не підлягає сумніву, що в теперішньому зимовому сезоні прийде багато листів до „Польського Радія" та слід памятати, що найбільш вартісними будуть ті, що матимуть темою якусь реальну проблему, обговорюючи означені авдиції (найліпше подати день і годину надачі). Зате менш бажаними будуть загальні міркування, лише слабо повязані з радієвою програмою.

Отже, пишіть до „Польського Радія", пишіть якнайчастіше, але старайтесь, щоб ваші листи були матеріялом дійсно вартісним.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.63—89.20, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50 Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 284.20 — 282.50. Франки фр. 24.88 — 24.74, Франки швайцарські 122.34—121.55, Фунти англ. 26.10 — 25.80. Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 16.60—15,80, Кор. дан. 116.54—115.70, Кор. норв. 131.03 — 130.05, Кор. шв. 134.53 — 133.55, Ліри італ. 25.40—24.40, Марки фінл. 11.51—11.30, Марки нім. 116 — 112, Шил. австр. 93—89. Марки нім срібні 127—120

Акції.

Банк Польський 109, Цукор 30.50, Вугіль 15.50, Лільпоп 15, 14.60. Моджеів 6.50, Островець 32.75, Стараховичі 36.25, 37, 36.50,

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, серії 77, 5 конв. 53. 6 дол. 77.50, 75, 4 прем. дол 49, 7 стаб. 50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ҐТКЗ. 41—44, 4 і пів прц. БҐК. 61—65, 4 прц. БҐК. 61—65.

Долярівка 50—52, 3 інвест. 1. ем. 61—65, 2. ем. 65—68.

Збіжжя.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	25.75—26.25
Пшениця зб.	25.00—25.50
Жито I	18.75—19.00
Жито II	18.50—18.75
Ячмінь бр.	23.00—28.00
Ячмінь на мливо	21.25—21.50
Ячмінь паст.	20.50—20.75
Кукурудза красна	17.00—17.50
Гречка на мливо	23.00—23.50
Гречка паст.	18.75—19.00
Конопл. сімя	28.50—29.00
Ріпак зим.	41.00—43.00
Ріпак літн.	38.00—39.00
Крупи гречані	43.60—44.00
Просо кр.	15.75—16.25
Макухи льняні	17.50—18.00
Мука пш. гат. I. витяг	43.75—44.25
Мука пш. гат. I А	43.25—43.57
Мука пш. гат. I Б	42.25—42.75
Мука пш. гат. I Ц	40.75—41.25
Мука пш. гат. I Д	38.75—39.25
Мука пш. гат. II А	38.25—38.75
Мука пш. гат. II Б	37.75—38.25
Мука пш. гат. II. Ц	37.50—38.00
Мука пш. гат. II Д	36.25—36.75
Мука пш. гат. II Е	34.25—34.75
Мука пш. гат. II Ф	32.75—33.25
Мука пш. гат. II Г	30.25—30.75
Мука пш. гат. III А	24.75—25.75
Мука пш. гат. III Б	23.75—24.25
Мука пш. паст.	21.75—22.25
Мука пш. разова до 0-95 прц.	32.75—33.25
Мука жит. вит. 0—50 прц.	31.50—32.00
Мука жит. гат. I. 0—50 прц.	30.50—31.00
Мука жит. гат. I 0,65 прц.	28.50—29.00
Мука жит. II. 50—65 прц.	22.50—23.00
Мука жит. раз. до 0—95 прц.	23.50—24.00
Мука житня посл. понад 65%	19.50—20.00
Висівки житні	11.50—11.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 14. жовтня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.15 „
1 к. яєць	4.20 „

Тенденція на масло, молоко та на яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 15. X. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.70 кг. вгору	1.05 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1,80 кгр. вгору	1.00 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

ОПОВІСТКИ.

Виділ Марійської Дружини Студенток повідомляє, що інавгураційна Служба Божа відправиться в неділю 18. жовтня 1936 р. в год. 9. рано в церкві ОО. ВВ. у Львові при вул. Жовківській. Сполудня в год. 3.15 відбудуться перші в цьому акад. році ширші сходини членок Мар. Друж. Студ. у ґімназії СС. Василіянок при вул. Длуґоша 17. У програмі Конференція о. Голови М. Т. М. І. Назарка Ч.С. В.В., і доклад тов. М. Білинської про враження з поїздки на XV. Конгрес Пакс Романа. Студентки, які хотілиб вступити в члени М. Д. С. просимо зголоситися на сходинах. — Виділ. 2899

ЛИСТИ під шифрою: „Щастя", „Львовянка", „Кольорист" — просимо відобрати в Адміністрації „Діла". 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.